

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΕΠΟ12

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία , Κοινωνία, Πολιτισμός		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ	ΕΠΟ12	ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	--	20	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτική		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:	ΘΕ 1ου έτους σπουδών		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (URL)	https://www.eap.gr/education/undergraduate/european-studies-history-society-and-civilization/studies-in-european-culture-topics/#epo12		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές/τήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Όταν οι φοιτητές/τήτριες θα έχουν μελετήσει το διδακτικό υλικό που προσφέρεται στην ΕΠΟ12, θα μπορούν να κατανοήσουν την αλληλεπίδραση χώρου και ανθρώπινης δραστηριότητας διαμεσολαβούμενης από τις επιστημολογικές τομές και τις γεωγραφικές φαντασίες. Θα μπορούν επίσης να διακρίνουν τις διαχρονικές ανακατατάξεις σημαντικών φαινομένων στο χώρο, που ερμηνεύουν και ερμηνεύονται από πολιτιστικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις και δομές στην Ευρώπη και στους τόπους της, στο πλαίσιο των διαδικασιών παγκοσμιοποίησης.

Πιο αναλυτικά, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της ΕΠΟ12, αναμένεται ότι οι φοιτητές/τήτριες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοούν την έννοια και τη σημασία της Ευρώπης από τότε που κατονομάστηκε στην αρχαιότητα, να αναγνωρίζουν τα σύνορά της σε διάφορες περιόδους και να ανακαλούν τους μετασχηματισμούς των ορίων γύρω, από και εντός της Ευρώπης, καθώς και τις ανακατατάξεις και ιεραρχήσεις των συνόρων από το 16^ο αιώνα και τις περιόδους της αποικιοκρατίας, μέχρι την ευρωπαϊκή ενοποίηση και την κρίση της ΕΕ στις ημέρες μας.
- Να εξετάζουν τη Γεωγραφία όπως διδάσκεται σήμερα στα Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, ως κοινωνική επιστήμη που εδράζεται στην αρχαία ελληνική επιστημονική παράδοση, και να συνειδητοποιήσουν την υποβάθμιση της επιστήμης αυτής στη σύγχρονη Ελλάδα. Να διαχωρίζουν τη σύνθετη και διεπιστημονική προσέγγιση που εφαρμόζει η συγκεκριμένη επιστήμη από την περιγραφική (σχολική) Γεωγραφία.
- Να κατανοούν το ρόλο του γεωγραφικού χώρου, στις διάφορες κλίμακες του (παγκόσμιο – εθνικό – περιφερειακό – τοπικό), στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, υλικού αλλά και του αλληλένδετου άυλου και πνευματικού, και αντιστρόφως. Να αντιλαμβάνονται τις διαδικασίες κατασκευής της ευρωπαϊκής και της εθνικής ταυτότητας, να εκτιμούν και να αξιολογούν τον πρωταρχικό ρόλο της χωρικότητας στον Ευρωπαϊκό πολιτισμό, και να κατανοούν τις αλλαγές στους Ευρωπαϊκούς πολιτισμούς σε αλληλεπίδραση με το γεωγραφικό τους χώρο.
- Να αναγνωρίζουν και να αξιολογούν τις επιστημολογικές τομές στην εξέλιξη της γεωγραφικής σκέψης και να κατανοούν τις διαφοροποιήσεις στην αφήγηση, τις μεθόδους και τους τρόπους ερμηνείας θεμελιωδών χωρο-κοινωνικών και χωρο-οικονομικών φαινομένων. Με άλλα λόγια, να κατανοούν τη διαλεκτική σχέση χώρου

και ανθρώπινης δραστηριότητας διαμεσολαβούμενης από τις επιστημολογικές τομές και τις γεωγραφικές φαντασίες, κεντροβαρικές στον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

- Να αναλύουν την άνιση χωρική ανάπτυξη, από την παγκόσμια μέχρι την τοπική κλίμακα, τις ανισότητες μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών, περιφερειών και πόλεων, τη συμβολή συγκεκριμένων τόπων στον Ευρωπαϊκό πολιτισμό, στις επιστήμες, στην ανάπτυξη, και να αντιλαμβάνονται τη χωρο-κοινωνική αλληλεπίδραση, τη δικτύωση και τον κοσμοπολιτισμό των καινοτομικών δραστηριοτήτων και διαδικασιών.
- Να αναλύουν πλείστες διαδικασίες διαφοροποίησης και αναδιάρθρωσης του χώρου στη σύγχρονη Ευρώπη και τις περιφερειακές υποδιαίρεσεις της, από την εποχή της βιομηχανικής επανάστασης μέχρι την παγκοσμιοποίηση – κυρίως από τον 19^ο έως και τον 21^ο αιώνα – και συγκεκριμένα: αστικοποίηση, αστικό τοπίο από την ανθρωπο-οικολογία μέχρι τη μετανεωτερικότητα και την παγκοσμιοποίηση, μετανάστευση, παραγωγική αναδιάρθρωση, τεχνολογική αλλαγή, κοινωνικο-οικονομικό μετασχηματισμό, πολιτικές διεργασίες και κινήματα στο χώρο της Ευρώπης.
- Να κατανοούν και να ερμηνεύουν χαρτογραφικά δεδομένα μετά από εξοικείωση με τους χάρτες και τη θεματική χαρτογραφία της Ευρώπης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο/η πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως), σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση
δεδομένων και πληροφοριών, με τη
χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην
πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και
ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε
θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και
επαγωγικής σκέψης*

- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο χώρος και ο χρόνος, η χωρική και χρονική διάσταση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων,

αποτελούν θεμέλια κάθε πολιτισμικού και κοινωνικοοικονομικού μετασχηματισμού. Η σημασία της Γεωγραφίας στις σπουδές πολιτισμού διαφαίνεται ακόμα και από το ότι ο όρος *πολιτισμός*, σύμφωνα με την UNESCO, προκύπτει ετυμολογικά από την έννοια της *πόλης* που αποτελεί βασικό αντικείμενο μελέτης της Αστικής Γεωγραφίας.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες της ΕΠΟ12 μαθαίνουν καταρχάς την έννοια της Ευρώπης τα γεωγραφικά όρια της οποίας μεταβάλλονται: Η Ευρώπη δεν είναι μια ήπειρος με σταθερά όρια, αλλά η γεωγραφία της, ο χώρος της, οι περιφέρειές της και οι πόλεις της, οι υλικοτεχνικές και κοινωνικές υποδομές της, μεταβάλλονται ιστορικά σε αλληλεπίδραση με τον πολιτισμό, τις κοινωνικοοικονομικές, τις πολιτικές και τις τεχνολογικές μεταβολές ή αναδιαρθρώσεις. Οι μεταβολές των γεωγραφικών συνόρων στη μακρά διάρκεια και η γεωγραφική μετατόπιση των κέντρων της παραγωγής, της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και της τεχνολογίας (από τη Μεσόγειο στον ευρωπαϊκό Βορρά), η γεωγραφική επέκταση του ευρωπαϊκού χώρου (αποικιοκρατία, ευρωπαϊκή ένωση, παγκοσμιοποίηση) και η συρρίκνωσή του (απο-αποικιοποίηση, αναβίωση εθνικισμών, περιθωριοποίηση του ευρωπαϊκού «Νότου» με την άνιση ανάπτυξη, τα μνημόνια, κ.λπ.), η ιεράρχηση και διαφορετικότητα των μεγάλων περιφερειών (Ανατολή/Δύση, ΕΕ και «υπόλοιπη» Ευρώπη, Βορράς/Νότος) και η εσωτερική διαφοροποίηση περιφερειών και πόλεων (π.χ. διαφοροποιήσεις μεταξύ βορειοευρωπαϊκών και νοτιοευρωπαϊκών πόλεων), οι κοινωνικοοικονομικές αναδιαρθρώσεις και η άνιση γεωγραφική ανάπτυξη, οι χωρικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης, των διεθνών μεταναστευτικών ροών, κ.α., αλληλεπιδρούν με τους πολιτισμούς της Ευρώπης, υλικούς, άυλους, πνευματικούς. Χωρίς τη μελέτη της «συνθήκης του χώρου», η κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών, πολιτικών, τεχνολογικών και πολιτιστικών εξελίξεων στην Ευρώπη θα παραμένει ουσιαστικά ανολοκλήρωτη.

Η ΘΕ ΕΠΟ12 δίνει έμφαση στα εξής αντικείμενα:

- κατά 50% στη *Γενική Γεωγραφία* ως επιστήμη, με αναφορά στην εξέλιξή της στην Ευρώπη και στις επιστημολογικές τομές που αυτή διήλθε σε αλληλεπίδραση με τον κοινωνικό μετασχηματισμό και τον πολιτισμό·
- κατά 40% στην *Ανθρωπογεωγραφία*, δηλ. στην διεπιστημονική σύνθεση Κοινωνικής, Οικονομικής, Πολιτιστικής, Πολιτικής και Αστικής Γεωγραφίας της Ευρώπης από τον 19^ο αιώνα μέχρι τις μέρες μας σε αλληλεπίδραση με τον πολιτισμό·
- κατά 10% στον *Υλικό Πολιτισμό της Ευρώπης* από τη βιομηχανική μέχρι την πληροφορική επανάσταση και την παγκοσμιοποίηση, με έμφαση στις χωρικές επιπτώσεις της τεχνολογικής αλλαγής και στην αλληλεπίδραση του πολιτισμού με το χώρο, τη Γεωγραφία.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση
---	--------------------------

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p align="center"><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ειδικού λογισμικού (skype for business) στις ΟΣΣ στα ηλεκτρονικά τμήματα (και στο μικτό) • Χρήση ΗΥ και λογισμικού παρουσιάσεων διαφανειών στις ΟΣΣ με φυσική παρουσία • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με φοιτητές ή/και συμβατικού τηλεφώνου • Χρήση της πλατφόρμας study.eap.gr για μαζικές ανακοινώσεις προς τους φοιτητές, βαθμολογία γραπτών εργασιών και αποστολή σχολίων αξιολόγησής τους. 											
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center">Δραστηριότητα</th> <th align="center">Φόρτος Εργασίας Ακαδ. έτους</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ Προσωπική μελέτη διδασκτέας ύλης που περιλαμβάνεται στο εκπαιδευτικό υλικό («πακέτο φοιτητή») της ΘΕ βάσει λεπτομερούς Χρονοδιαγράμματος Μελέτης που καταρτίζεται από το προηγούμενο έτος</td> <td>320 ώρες (32 εβδομάδες x 10 ώρες εβδομαδιαίως σύμφωνα με τον Κανονισμό Σπουδών του ΕΑΠ)</td> </tr> <tr> <td>ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 4 Γραπτές Εργασίες (ΓΕ) καθώς και επικοινωνία με τους ΣΕΠ</td> <td>160 ώρες (40 ώρες x 4 ΓΕ)</td> </tr> <tr> <td>ΟΣΣ</td> <td>20 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος 25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td align="center">500 ώρες (25 ώρες x 20 ECTS)</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Ακαδ. έτους	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ Προσωπική μελέτη διδασκτέας ύλης που περιλαμβάνεται στο εκπαιδευτικό υλικό («πακέτο φοιτητή») της ΘΕ βάσει λεπτομερούς Χρονοδιαγράμματος Μελέτης που καταρτίζεται από το προηγούμενο έτος	320 ώρες (32 εβδομάδες x 10 ώρες εβδομαδιαίως σύμφωνα με τον Κανονισμό Σπουδών του ΕΑΠ)	ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 4 Γραπτές Εργασίες (ΓΕ) καθώς και επικοινωνία με τους ΣΕΠ	160 ώρες (40 ώρες x 4 ΓΕ)	ΟΣΣ	20 ώρες	Σύνολο Μαθήματος 25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	500 ώρες (25 ώρες x 20 ECTS)	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Ακαδ. έτους											
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ Προσωπική μελέτη διδασκτέας ύλης που περιλαμβάνεται στο εκπαιδευτικό υλικό («πακέτο φοιτητή») της ΘΕ βάσει λεπτομερούς Χρονοδιαγράμματος Μελέτης που καταρτίζεται από το προηγούμενο έτος	320 ώρες (32 εβδομάδες x 10 ώρες εβδομαδιαίως σύμφωνα με τον Κανονισμό Σπουδών του ΕΑΠ)											
ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 4 Γραπτές Εργασίες (ΓΕ) καθώς και επικοινωνία με τους ΣΕΠ	160 ώρες (40 ώρες x 4 ΓΕ)											
ΟΣΣ	20 ώρες											
Σύνολο Μαθήματος 25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	500 ώρες (25 ώρες x 20 ECTS)											
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Η συνολική αξιολόγηση των φοιτητών/τριών βασίζεται σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκπόνηση τεσσάρων γραπτών εργασιών κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, ο μέσος όρος των βαθμών των οποίων συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της ΘΕ κατά 30% (εφόσον υπάρξει προβιβάσιμος βαθμός στις τελικές ή επαναληπτικές εξετάσεις) 											

<p><i>Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Τελικές ή επαναληπτικές γραπτές εξετάσεις, ο βαθμός των οποίων συμμετέχει κατά 70% στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της ΘΕ.
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>-Πακέτο φοιτητή:</i></p> <p>Εγχειρίδιο Μελέτης (ΕΜ): Λεοντίδου, Λ. (επιμ.) 2013. <i>Ευρωπαϊκές Γεωγραφίες, Τεχνολογία και Υλικός Πολιτισμός</i>. Πάτρα: ΕΑΠ.</p> <p>Συνοδευτικό Βιβλίο (ΣΒ): Λεοντίδου, Λ. 2011. <i>Αγεωγράφητος Χώρα: Ελληνικά Είδωλα στους Επιστημολογικούς Αναστοχασμούς της Ευρωπαϊκής Γεωγραφίας</i>. Αθήνα: Προπομπός.</p> <p>Τα παρακάτω παράλληλα ψηφιακά κείμενα με τον οδηγό μελέτης τους:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Λυκογιάννη, Ρ. 2018. Έμφυλες διαστάσεις της καθημερινότητας στην πόλη. <i>Γεωγραφίες</i> 31, 30-43. 2. Καλογερέσης, Θ., Σκορδίλη, Σ., Τσάμπρα Μ. 2021. Ψηφιακή μετάβαση & άνιση γεωγραφία της εργασίας έντασης γνώσης: Νέοι κοινόχρηστοι χώροι εργασίας στην Αθήνα. <i>Γεωγραφίες</i> 38, 49-67. 3. Κόκκαλη, Ι. 2021. Μετανάστευση και εθνοπολιτισμική «ποικιλότητα» των ευρωπαϊκών πόλεων: εννοιολογικές και μεθοδολογικές επισημάνσεις. <i>Αειχώρος</i> 32, 59-82. 4. Φουτάκης, Δ. 2021. Χωρική ανταγωνιστικότητα και περιφερειακή πολιτική. Μια κριτική ανασκόπηση. <i>Γεωγραφίες</i>, 37, 35- 49. <p>Παπαθανασίου, Μ. 2002. <i>Ειδικά Θέματα του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού: Αποικίες και Ανταγωνισμοί</i>. Πάτρα: ΕΑΠ.</p> <p>Εναλλακτικό Διδακτικό Υλικό (ΕΔΥ) σε CD-rom, δημιουργημένο το 2004 από συμβούλους-καθηγητές (ΣΕΠ) της ΕΠΟ12 και διάφορους χαρτογράφους.</p> <p><i>=Εργα αναφοράς:</i></p>
--

Ελληνόγλωσσα

- Ανδρικοπούλου, Ε., Καυκαλάς, Γ. 2000. *Ο νέος ευρωπαϊκός χώρος: Διεύρυνση και γεωγραφία της ευρωπαϊκής ανάπτυξης*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Bonnett, A. 2010. *Γεωγραφία, μια εισαγωγή*, μτφρ. Γ. Μπαρουξής. Αθήνα: Κριτική.
- Burgel, G. 2007. *Η σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη από τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο έως σήμερα*, μτφ. Μ. Παπαηλιάδη. Αθήνα: Πλέθρον.
- Burgel, G. 2008. *Η επιστροφή της πόλης*, μτφρ. Μ. Λαυρεντιάδου. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Γοσποδίνη, Α. & Μπεριάτος, Η. (επιμ.) 2006. *Τα νέα αστικά τοπία και η ελληνική πόλη*. Αθήνα: Κριτική.
- Hall, T. 2005. *Αστική Γεωγραφία*, μτφρ. Ν.-Γ. Καραχάλης. Αθήνα: Κριτική.
- Hard, M., Misa, T.J. 2011. *Ο Τεχνολογικός χαρακτήρας της πόλης: Νεωτερικότητα και αστική ζωή στην Ευρώπη*, επιστ. επιμ. Κ. Θεολόγου. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Harvey, D. 2006. *Ο νέος ιμπεριαλισμός*, μτφρ. Ε. Αστερίου. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Harvey, D. 2007. *Η κατάσταση της μετανεωτερικότητας: Διερεύνηση των απαρχών της πολιτισμικής μεταβολής*, μτφρ. Ε. Αστερίου. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Harvey, D. 2011. *Το αίνιγμα του κεφαλαίου και οι κρίσεις του καπιταλισμού*, μτφρ. Π. Χατζόπουλος. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Harvey, D. 2013. *Εξεγερμένες πόλεις: Από το δικαίωμα στην πόλη στην επανάσταση της πόλης*, μτφρ. Κ. Χαλμούκου. Αθήνα: ΚΨΜ.
- Harvey, D. 2015. *Δεκαεφτά αντιφάσεις και το τέλος του καπιταλισμού*, μτφρ. Ε. Αστερίου. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Harvey, D. 2017. *Δρόμοι και τρόποι του κόσμου. Καπιταλισμός-χώρος-τόποι*, μτφρ. Γ. Βογιατζής. Αθήνα: Angelus Novus.
- Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, 2010. *Χώρος, πόλη και εξουσία στη νεωτερικότητα*. Αθήνα: Σαββάλας.
- Καυκαλάς, Γ., Γιαουτζή, Μ., (επιμ.) 1977. *Η πόλη στο κεφαλαιοκρατικό σύστημα*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Καυκαλάς, Γρ. 2004. *Ζητήματα χωρικής ανάπτυξης: Θεωρητικές προσεγγίσεις και πολιτικές*. Αθήνα: Κριτική.
- Κνοx, Ρ., Ριντς, Σ. 2009. *Κοινωνική Γεωγραφία των πόλεων*, μτφρ. Γ. Αλεξανδρή, κ.α. Αθήνα: Σαββάλας.
- Κορρές, Γ., Κουρλιούρος, Η., Τσομπάνογλου, Γ., (επιμ.) 2016. *Χωρική και τοπική κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη: Θεωρία, μέθοδοι, στρατηγικές*. Αθήνα: Σταμούλης.
- Κουρλιούρος, Η. 2017. *Διαδρομές στις θεωρίες του χώρου: Οικονομική Γεωγραφία της παραγωγικής αναδιάρθρωσης και της άνισης ανάπτυξης*. Αθήνα: Προπομπός.
- Λαμπριανίδης, Λ., Καλογερέσης, Θ. (επιμ.) 2016. *Χωρική ανάπτυξη και ανθρώπινο δυναμικό*. Αθήνα: Κριτική.
- Λεοντίδου, Λ. 2013. *Πόλεις της σιωπής*. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.
- Massey, D. & Allen, J. (επιμ.) 1984. *Geography Matters!* μεταφρασμένο στα ελληνικά, *Η Γεωγραφία έχει σημασία!* ΕΑΠ, Πάτρα 2001

- Παντελίδου, Χ. 2019. *Θυρόκλειστες κοινότητες και χωροκοινωνικός αποκλεισμός: Μετασχηματισμοί μορφής και νοήματος στον σύγχρονο αστικό χώρο*. Αθήνα: Νήσος.
- Parker, G. 2002. *Γεωπολιτική: Παρελθόν, παρόν και μέλλον*, επιμ. Α. Χουλιάρας. Αθήνα: Ροές.
- Pounds, N.J.G. 2001α. *Ιστορική Γεωγραφία της Ευρώπης: Από τους κλασικούς πολιτισμούς στον Μεσαίωνα*. Πάτρα: ΕΑΠ
- Pounds, N.J.G. 2001β. *Ιστορική Γεωγραφία της Ευρώπης: Η μοντέρνα Ευρώπη*. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Savage, M. & Warde, A. 2005. *Αστική κοινωνιολογία, καπιταλισμός και νεωτερικότητα, μτφρ. Ι. Μπιμπλή*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Stevenson, D. 2007. *Πόλεις και αστικοί πολιτισμοί, μτφρ. Ι. Πεντάζου*. Αθήνα: Κριτική.
- Σιδηρόπουλος Γ. 2014. *Αττακτοι γλώσσα: Συνοπτικό λεξικό Ανθρωπογεωγραφίας*. Αθήνα: Σταμούλης.
- Σιδηρόπουλος Γ. 2015. *Η πόλη στο χρόνο*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Συλλογικό 2015. *Χώρου ζητήματα*. Θεσ/νίκη: Εκδ. Ζήτη.
- Τερκενλή, Θ.Σ., Ιωσηφίδης, Θ., Χωριανόπουλος, Ι. (επιμ.) 2007. *Ανθρωπογεωγραφία: Άνθρωπος, κοινωνία και χώρος*. Αθήνα: Κριτική.
- Χατζημιχάλης, Κ. 2018. *Τοπία της κρίσης στη Νότια Ευρώπη: Στα μονοπάτια της άνισης γεωγραφικής ανάπτυξης*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Ξενόγλωσσα

- Bluet, B.W. 2012. *The EU and Neighbors: A Geography of Europe in the Modern World*. New Jersey: J. Wiley & Sons.
- Bridge, G., Watson, S. (eds.) 2004. *A Companion to the City*. Oxford: Blackwell.
- Gregory, D., Johnston, R.J., Pratt, G., Watts, M. & Whatmore, S. (eds) 2009. *The Dictionary of Human Geography*. Oxford: Blackwell.
- Harvey, D. 2001. *Spaces of Capital: Towards a Critical Geography*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Harvey, D. 2006. *Spaces of Global Capitalism: Towards a Theory of Uneven Geographical Development*. London: Verso.
- Harvey, D. 2009. *Cosmopolitanism and the Geographies of Freedom*. New York: Columbia University Press.
- Hutchinson, R. (ed) 2010. *Encyclopedia of Urban Studies*. Los Angeles: Sage.
- Knox, P. (ed) 2014. *Atlas of Cities*. New Jersey: Princeton University Press.
- Leontidou, L. 2006. *The Mediterranean City in Transition: Social Change and Urban Development*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ostergren, R.C., Le Bosse, M. 2011. *The Europeans: A Geography of People, Culture and Environment*. New York: The Guilford Press.
- Warf, B. (ed.) 2006. *Encyclopedia of Human Geography*. Thousand Oaks, California: Sage.